

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

BRNO (K. Ú. TRNITÁ, OKR. BRNO-MĚSTO)

Areál bývalé Vlněny. Eneolit. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Během průzkumu areálu bývalé Vlněny, který prakticky nepřetržitě probíhá již od roku 2016, se v roce 2018 (průběh celého výzkumu viz kapitola Středověk, novověk) podařilo zachytit při kopání kulturní vrstvy a zaniklého koryta také ojedinělé zlomky keramiky datované pravděpodobně na konec eneolitického období.

Ivan Čižmář, Hynek Zbranek, Jiří Zubalík

Resumé

Brno (Kat. Trnítá, Bez. Brno-město), Areal der ehemaligen Vlněna-Werke. Neolithikum. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. ŽIDENICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Tovačovského. JeK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Po odstranění kulturní vrstvy při kopání jámy pro retenční nádrž (viz kapitola Doba bronzová) byly v dostupné ploše prozkoumány dva zahloubené objekty, z nichž pochází kolekce keramiky, kterou je možné datovat na základě charakteristické výzdoby do období jevišovické kultury.

Ivan Čižmář

Resumé

Brno (Kat. Židenice, Bez. Brno-město), Tovačovského Straže. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

DAMBOŘICE (OKR. HODONÍN)

„Spálený“. KZP? Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v systém S-JTSK je místo výzkumu dáno souřadnicemi: X = 57724,08; Y = 1179815,50.

V roce 2018 bylo na polykulturní lokalitě „Spálený“ v Dambořicích prozkoumáno celkem 8 pozemků, na kterých proběhly přípravné stavební práce nutné k výstavbě budoucích rodinných domů. Archeologicky

pozitivní situace se pak objevily na třech parcelách (viz kapitola Doba železná). Celkem zde bylo prozkoumáno 19 sídlištních objektů a u některých z nich můžeme na základě předběžného terénního zhodnocení nepočtených nálezů uvažovat o jejich zařazení do eneolitického horizontu zdejšího osídlení. Na jedné z parcel byl prozkoumán velmi špatně dochovaný kostrový pohřeb jedince ve skrčené poloze uloženého do nepravděpodobně oválné hrobové jámy. Vzhledem k nálezovým okolnostem a silně fragmentárnímu keramickému inventáři můžeme hrob zařadit pouze obecně do eneolitu, s jistou pravděpodobností pak do kultury lidu se zvoncovitými poháry.

Marek Lečbých

Resumé

Dambořice (Hodonín District), „Spálený“. An Eneolithic settlement was discovered during a rescue excavation in 2017. One inhumation of the Bell Beaker culture was excavated.

HOLEŠOV (K. Ú. VŠETULY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Ulice Palackého“. Epilengyel, eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000 list 25-31-09, v ploše mezi body vymezenými koordináty 40/279-56/280-57/266-41/261 mm od Z/J s. č.

Při záchranném archeologickém výzkumu, vyvolaném stavbou nové haly společnosti Kuraray Europe Moravia s. r. o., bylo na prozkoumané ploše o výměře cca 2,5 ha zjištěno sporadické osídlení z počátku pozdní doby kamenné – eneolitu. Osídlení se koncentrovalo pouze v jižní a jihozápadní části plochy a netvořilo žádné semknuté skupiny. Prozkoumáno bylo celkem 8 archeologických objektů, z nichž jeden byl novověkého stáří. Dva objekty kruhových půdorysů mohou být pravděpodobně bázemi zásobních jam a poskytly materiál příznačný pro časný, případně starší eneolit. Dva objekty lze označit jako pozůstatky kůlových/sloupových jam. Další objekt, pracovníčně označený jako hliník, je spíše jen nepravděpodobnou, plytkou terénní nerovností, do které byl náhodně splaven archeologický materiál, který se v ojedinělém množství objevil ve výplni objektu. Zvýšenou pozornost však zasluhuje dva objekty (K506, K507), vzdálené od sebe cca 90 m. Jednalo se totiž o dvě studny (obr. 2), které poskytly poměrně ucelený nálezový fond v podobě několika rekonstruovatelných nádob, které se nacházely na jejich dnech pod hranicí spodní vody. V případě objektu K506 to byly 3 vakovité nádoby, které se hlásí na přelom mladší a pozdní doby kamenné –

jordanovská kultura (obr. 3). Poněkud mladší datace je pak soubor několika nádob z objektu K507, mezi nimiž se již vyskytuje i nálevkovitý pohár. Výsledky archeobotanických a palynologických rozborů, které by snad přispěly k osvětlení vegetačních podmínek a případných rozdílů v předpokládaném rozpětí několika staletí mezi oběma soubory, však nebyly bohužel v době přípravy této zprávy ještě k dispozici. Provedeným výzkumem byl výrazným způsobem obohacen nálezový fond ze samotného počátku pozdní doby kamenné a současně se jedná o novou, ojedinělou lokalitu s doklady osídlení KNP východně od řeky Moravy na jejím středním toku (Fojtík, Popelka 2018, 47–48).

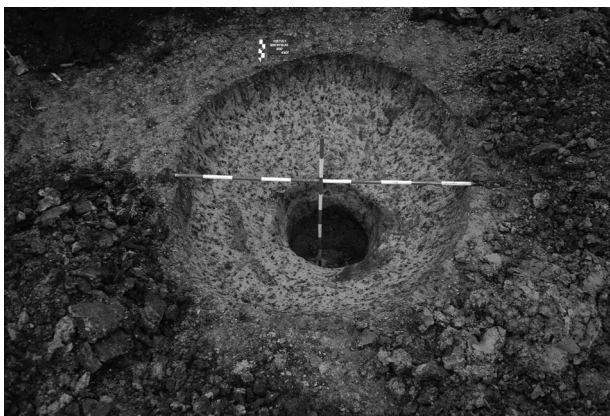
Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Fojtík, A., Popelka, M. 2018: V dobách, kdy města ještě nebylo. In: Z. Fišer (ed.) a kol.: *Holešov. Město ve spirálách času*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 43–56.

Resumé

Holešov (Všetuly Cadastre, Kroměříž District), “Palackého Street”. A rescue excavation related to the construction of the new production factory owned by the Kuraray Moravia s.r.o. company discovered Eneolithic period origins in the region of eastern Moravia. Attention is being paid to the findings of two wells (Fig. 2) situated less than 100 meters away from each other. Both of them provided valuable collections of ceramic vessels (Fig. 3) found at their bottoms, below the groundwater level.

Obr. 2. Holešov, k. ú. Všetuly, Jedna z prozkoumaných studen (K507) se středovou šachtou.

Fig. 2. Holešov, Všetuly Cadastre, A closer look to one of excavated wells with a central shaft.

Obr. 3. Holešov, k. ú. Všetuly, Kompletní dvouuchá nádoba jordanovské kultury (objekt K506).

Fig. 3. Holešov, Všetuly Cadastre. The complete ceramic vessel of the Jordanów culture (Structure K506).

JIRÁKOVICE (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„Díly“. KZP. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Během výstavby haly firmy Technoma byly ve skryté ploše zachyceny celkem tři hroby KZP a několik dalších blíže nedatovatelných sídlištních objektů, z nichž jeden snad může být novověkého stáří a souviset s bitvou roku 1805.

David Parma

Resumé

Jirákovice (Bez. Brno-venkov), „Díly“. Siedlung. Gräberfeld. Glockenbecherkultur. Rettungsgrabung.

KLENTNICE (OKR. BŘECLAV)

„Stará hora“, KNP I. Ojedinělý nález. Povrchová prospekce. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Míkulově, př. č. 41/2018.

Lokalizace: $X = -598742$, $Y = -1201229$ (odchylka do cca 200 m)

Na uvedené lokalitě probíhala povrchová prospekce po provedení hluboké orby. Drtivou většinu nálezů tvořila lengyelská keramika, štípaná a broušená industrie (více v oddíle Neolit).

Zvláštností celého nalezeného souboru je keramický fragment z přechodu hrdla a výdutě, kam je umístěn svisle protáhlý výčnělek s otvorem, ze které vedou dva plastické fousy, tedy výzdobný motiv, který je typický pro starší stupeň KNP (obr. 4).